

Sušтина Božijih zakonitosti

Hatib: Halid ibn Ali el-Gamidi

27. džumadel-ula 1438. po Hidžri / 24. februar 2017.

Hvala Allahu Koji je stvorio i uredio kosmos, i učinio da on opstaje na nepromjenjivim zakonitostima. Zahvaljujem Mu i hvalim Ga, i ne poričem Njegovo dobro, i svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i Koji u Svojoj Knjizi ništa nije izostavio.

“Gospodar tvoj nije zaboravan.” (Merjem, 64)

“Gospodar tvoj neće nikome zulum učiniti.” (El-Kehf, 49)

Svjedočim da je Muhammed, Njegov rob i poslanik, bio najskrušenije i najponiznije Božije stvorenje, i imao je najviše znanja o Njemu i Njegovom pravu. Allahu moj, blagoslovi i spasi Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, njegovu porodicu, potomstvo i ashabe, nosioce znanja, razboritosti, dobrote i bogobožnosti, i one koji ih slijede u dobru, dok traju dan i noć.

Bojte se Allaha, budite svjesni Njegove sveprisutnosti i znajte da: “Oni koji se Allahu i Poslaniku Njegovu budu pokoravali, koji se Allaha budu bojali i Njega se čuvali – to su oni koji su uspjeli i spašeni!” (En-Nur, 52)

Cijenjeni vjernici! Zaista ovaj skladni i uređeni kosmos, veličanstvena djela Božijeg stvaranja, savršeni dokazi i mudrosti u njemu, egzistira i opstoji u skladu sa nepromjenjivim Božijim zakonitostima i preciznim pravilima, ne odstupajući od njih ni u najmanjoj mjeri. Kada bi se u njemu desio i najmanji poremećaj, koliko i treptaj oka, propala bi nebesa i Zemlja i sve što je na njima. Uzvišeni Allah kaže: “Allah brani da se nebesa i Zemlja s mjesta svoga pomaknu. A da se pomaknu, niko ih drugi osim Njega ne bi zadržao; On je, zaista, Onaj Koji ne žuri s kaznom i Onaj Koji grijeha oprašta.” (Fatir, 41)

Božije zakonitosti u kosmosu, živim bićima i društvenim zajednicama konstantne su, postojane i konzistentne, ne mijenjaju se i ne odstupaju, i to je jedna od njihovih najvažnijih karakteristika, kao što kaže Uzvišeni: “Zar oni mogu očekivati nešto drugo već ono što je zadesilo narode drevne?! U Allahovim zakonima ti nikad nećeš naći promjene; u Allahovim zakonima ti nećeš naći odstupanja.” (Fatir, 43) Obuhvataju cijeli svijet, njegove više i niže sfere, i sve aspekte života, događaje i promjene. Naš Gospodar, neka je uzvišen, u svakom trenutku, i svakog dana, nečim se zanima, i sve je, kod Njega, precizno određeno, kao što kaže u 3. ajetu sure Et-Talak: “Allah je svemu već rok odredio.”

To su božanske, sveobuhvatne i nepromjenjive zakonitosti, koje ne biraju i ne preferiraju jedne ljude ili narode nad drugima: kada Allah, džellešānuhu, hoće da se neka Njegova zakonitost ispuni, na nekom čovjeku ili narodu, to će se desiti i niko to ne može promijeniti. Strijelci koji su se oglušili o Poslanikovu naredbu – da ne napuštaju svoje položaje – doživjeli su poraz, iako su bili na istini, jer Allahovi zakoni odnose se na sve.

Allahova pomoć, ponos i počast dešavaju se u skladu sa preciznim i savršenim zakonima; poraz i poniženje ljudi zasluže također u skladu sa Božijim zakonitostima, jasnih obilježja, očiglednim, vidljivim i transparentnim. To je druga karakteristika Božijih zakonitosti, za one koji razmišljaju i koriste razum za njihovo proučavanje i razumijevanje, i svjesni su da se sadašnjost i prošlost odvija(la) sukladno ovim impresivnim i očevidnim zakonima.

Oni nemarni, koji ne razmišljaju o Božijim zakonima, kada se oni dese, bivaju nesprenni i iznenađeni; na njima će se ispuniti Riječ rečena o narodima, a oni će tada, od kajanja, prste svoje gristi, no to im ništa neće koristiti. Uzvišeni Allah kaže: “Ali im vjerovanje njihovo, kada bi kaznu Našu vidjeli, ne bi nimalo koristilo. To je prema Allahovom zakonu koji je primijenjen za sve robove Njegove – i tada bi nevjernici stradali.” (El-Mu’min, 85)

Ummete islama! Božije zakonitosti, kojima su obuhvaćena živa bića, Zemlja i ljudske zajednice, mnogobrojni su i raznovrsni. Ovisno o predmetu na koji se odnose, dijelimo ih na: kosmičke, prirodne, društvene, civilizacijske, ekonomske, povijesne i političke zakonitosti. Uzvišeni Allah pojasnio je mnoge od ovih zakonitosti u Svojoj Knjizi i preko Svog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i naredio nam je da posmatramo i razmišljamo o ajetima i opomenama, historijskim događajima i kur’anskim kazivanjima, kako bi na temelju tog razmišljanja, nastali “zreli umovi”, sposobni da proniknu u suštinu zakonitosti koje upravljaju ljudskim društvom i prirodom stvari, i ispravno tumače kosmičke pojave i fenomene, istražuju i uzimaju pouku iz završetaka i posljedica stvari i spoznaju ispravna mjerila progresa i stagnacije i smjene civilizacija.

Uzvišeni Allah kaže: “Prije vas su mnogi narodi bili i nestali. Zato, putujte po zemlji i gledajte kako su završili oni koji su istinu poricali.” (Ali Imran, 137)

“Allah vam želi objasniti i uputiti vas putevima kojima su išli oni prije vas i oprostiti vam. Allah je Onaj Koji sve zna i mudar je.” (En-Nisa, 26)

Allah, džellešanuhu, pojasnio je ove zakonitosti, najpotpunije i najsavršenije, želeći od nas da naučimo njihove znakove i ispravno ih razumijemo, i da ih iskoristimo na najkvalitetniji način u našim životima i svim životnim situacijama, u napretku i civilizacijskim tokovima.

Nema nikakve sumnje u to da kur’anske upute i temeljni principi sunneta sadrže bit Božijih zakonitosti koje upravljaju životom i kosmosom, povezuju uzroke s posljedicama i početke sa završnicama i rezultatima, u preciznim i do u najsitnije detalje odabranim kontekstima. Najlakše ih je prepoznati u kur’anskom govoru o prijašnjim narodima i stradanjima onih koji su poslanike u laž utjerivali, stanjima naroda i vladara, fenomenima pobjede i poraza, koji proizlaze iz nepobitnih i kategoričkih Božijih zakona koji nikoga ne zaobilaze.

Čovječanstvo treba stalno podsjećati i upozoravati na ove zakonitosti, sukladno riječima Uzvišenog: “I Musaa smo poslali s dokazima Našim: ‘Izvedi narod svoj iz

tmina na svjetlo i podsjeti ga na Allahove blagodati.’ To su, uistinu, znakovi za svakog ko je strpljiv i zahvalan.” (Ibrahim, 5)

Ummete islama! Među ovim zakonitostima postoje opće, univerzalne zakonitosti od kojih se može okoristiti cijelo čovječanstvo, i koje nisu ničiji monopol. Allah, džellešānuhu, u nekom vremenu može otkriti čovječanstvu znanja u domenu općih zakonitosti, koja nije otkrio njihovim precima. Takvih, općih, zakonitosti je najviše i zauzimaju najviše prostora u ljudskoj historiji, kao što su prirodne zakonitosti; zakonitosti ljudske naravi; kosmičke zakonitosti i odvijanje svih stvari u skladu sa Božijom sveopćom voljom i određenjem; zakonitosti smjene dana i noći i kretanja Sunca i Mjeseca; zakonitosti stvaranja i nastanka zajednica; zakonitosti izgradnje, razvoja, urbanizacije i civilizacije; zakonitosti korištenja zemaljskih dobara u naučnom i civilizacijskom napretku.

Kada god je čovječanstvo ispravno razumjelo Božije zakonitosti i pravilno se odnosilo prema njima, živjelo je ugodnim životom i osjećalo je zadovoljstvo kakvom nema ravnog.

Prve generacije muslimana dostigle su vrhunac u civilizaciji, napretku i blagostanju, upravo zbog poznavanja ovih zakonitosti, pravilnog odnosa prema njima i njihove kvalitetne upotrebe. Kada su, kasnije generacije, zanemarile ove zakonitosti, i pogrešno se postavile prema njima, došli su drugi narodi i preuzeli od muslimana “konce” civilizacije i napretka, koristeći se znanjem i iskustvom muslimana, otkrivajući Božije zakonitosti u kosmosu i životu i postupajući u skladu sa tim zakonitostima, zbog čega su zaslužili udio u “Božijim darovima” koje je On učinio dostupnim svakome ko spozna Njegove zakone i pravilno ih koristi.

Uzvišeni Allah kaže: “Svima njima, i jednima i drugima, dajemo darove Gospodara tvoga; a darovi Gospodara tvoga nisu nikome zabranjeni.” (El-Isra, 20)

Međutim, ovo “dunjalučko otkrovenje”, koje im je dato, i blagodati koje im dolaze sa svih strana, dok se oni “guše” u strastima i užicima, daleko od Allaha (i svijesti o Njemu), u suštini je čisto materijalno otkrovenje, koje je lišeno Božijeg blagoslova,

smirenosti i zadovoljstva, ali se, i kao takvo, dešava u skladu sa zakonitošću odgađanja kazne i postepenog približavanja kazni nevjernika, za koje Uzvišeni kaže: “I kada bi zaboravili ono čime su opominjani, Mi bismo im kapije svega otvorili; a kad bi se onome što im je dato obradovali, iznenada bismo ih kaznili i oni bi odjednom svaku nadu izgubili, i zameo bi se trag narodu koji čini zlo, i neka je hvaljen Allah, Gospodar svjetova!” (El-En’ām, 44–45)

Ahmed i Taberani bilježe da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ako vidite da Allah čovjeku daje, od dunjalučkih dobara, sve što poželi, a on i dalje ustrajava u grijehu, znajte da je to odgađanje kazne.” Odgađanje kazne, odnosno približavanje kazni može potrajati, a može se i brzo ostvariti. Ono je Božija zakonitost koja se ne mijenja i ne izostaje. “Zato uzmite iz toga pouku, o vi razboriti!” (El-Hašr, 2)

Ummete islama! Od Allahovih postojanih i konstantnih zakonitosti jesu zakonitosti koje se tiču pobjede Njegove vjere i šerijata, i Njegovih prijatelja i skupine, i zakonitosti spuštanja kazne i uništenja narod i sl. Ove je zakonitosti Uzvišeni posebno i detaljno pojasnio u Svojoj Knjizi, naglasivši da je tevhid – čvrsta i iskrena vjera u Božiju jednoću i činjenje dobrih djela, uz poduzimanje svega što je potrebno da se to ostvari, jedini put da islamski ummet izbori pobjedu i ostvari vlast na zemlji, a o čemu Uzvišeni kaže: “Allah obećava da će one među vama koji budu vjerovali i dobra djela činili sigurno namjesnicima na Zemlji postaviti, kao što je postavio namjesnicima one prije njih, i da će im zacijelo vjeru njihovu učvrstiti, onu koju im On želi...” (En-Nur, 55); “I protiv njih pripremite koliko god možete snage i konja za boj, da biste time zaplašili Allahove i vaše neprijatelje” (El-Enfal, 60).

Kur’an je pojasnio da neprijatelji ummeta imaju svoje vrijeme i rok, i kada prođe taj rok, na njih se spušta Božija kazna. Neki posumnjaju u to kada vide snagu i moć nevjernika, a ne znaju da se sve to dešava u skladu sa savršenim Božijim zakonima, i da odgađanje kazne nasilnicima i tiranima može potrajati i ne ostvariti se u datom trenutku, i da može doći do smjene generacija, pa da se, tek nakon toga, ispuni

Allahovo obećanje na nasilnicima i zulumčarima, koga, ni za tren, neće moći ni odložiti ni ubrzati.

Dovu mazluma, onoga kome je nepravda učinjena, Allah, džellešānuhu, će ispuniti, pa makar nakon određenog vremena.

Cijenjeni vjernici! Jedna od najuzvišenijih Božijih zakonitosti spomenuta je u riječima Uzvišenog: "i kad je Gospodar vaš objavio: 'Ako budete zahvalni, Ja ću vam, zacijelo, još više dati; budete li nezahvalni, kazna Moja doista će stroga biti'" (Ibrahim, 7); "i ne prepirite se da ne biste klonuli i bez borbenog duha ostali; i budite strpljivi, a Allah je, zaista, uz strpljive." (El-Enfal, 46)

Također, Božija zakonitost je da suprotstavljanje Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, i kršenje njegovih zabrana nužno vodi porazu i neuspjehu, općoj propasti i pojavi nereda na moru i kopnu.

Jedna od najsuptilnijih i najpreciznijih Božijih zakonitosti jeste da se promjena stanja, lošeg u bolje, može desiti samo ako ta promjena krene od individue, kao što kaže Uzvišeni: "Allah neće izmijeniti jedan narod dok on sam sebe ne izmijeni" (Er-Ra'd, 11).

Čovjek je, u osnovi, odgovoran za vlastitu promjenu i promjenu drugih, kao što je odgovoran za nered i stagnaciju.

Božija zakonitost je da se čovjekovo stanje mijenja, jedan dan je u blagostanju, a drugi u iskušenju, čas je pobjednik, a čas poraženi.

Uzvišeni Allah kaže: "Ako vi dopadate rana, i drugi rana dopadaju. A u ovim danima Mi dajemo pobjedu sad jednima, a sad drugima, da bi Allah ukazao na one koji vjeruju i odabrao neke od vas kao šehide..." (Ali Imran, 140)

Jedna od konkretnih posljedica ove zakonitosti jeste da se pokažu licemjери i zli ljudi, i da se razdvoje od vjernika i iskrenih ljudi. To je zaista fascinirajuća zakonitost

“razdvajanja”, odnosno čišćenja vjerničkog safa. Uzvišeni kaže: “Allah neće vjernike s licemjerima izmiješane ostaviti, već će loše od dobrih odvojiti.” (Ali Imran, 179)

U Kur’anu i sunnetu jasno je naglašeno da su rasprostranjenost nepravde i nasilja, odsutnost pravde, širenje grijeha i njihovo javno činjenje, luksuz i rasipništvo, najveći uzroci promjene stanja nagore, gubitka blagodati, iznenadnih Božijih kazni, pomanjkanja blagostanja i nafake, tvrdoće srca, udaljenosti srca i mržnje među njima, međumuslimanskih prepirki i svađa. “A zar su sigurni oni koji ružne podmuklosti snuju – da ih Allah neće u zemlju utjerati ili da im neće, odakle ne mogu ni pomisliti, kazna doći, ili da ih neće na putovanjima njihovim kazniti – oni neće umaći! ili da ih neće malo-pomalo kažnjavati? Ali, Gospodar vaš je doista blag i milostiv.” (En-Nahl, 45–47)

U komentaru ovog ajeta Ibn Džerir, Allah mu se smilovao, rekao je: “On će ih postepeno uništavati, tako što će ih postepeno kažnjavati i umanjivati njihov broj, pa će ih, na kraju, sve uništiti.”

Uzvišeni, također, kaže: “I Mi smo samo onda naselja uništavali kad su stanovnici njihovi nasilnici bili.” (El-Kasas, 59)

“Ali, zato što su zavjet svoj prekršili, Mi smo ih prokleli i srca njihova okrutnim učinili.” (El-Maida, 13)

“...ali su i oni dobar dio onoga čime su bili opominjani zaboravili, zato smo među njih neprijateljstvo i mržnju do Sudnjega dana ubacili.” (El-Maida, 14)

“Kad hoćemo jedan grad uništiti, onima koji su u njemu na raskoš navikli prepustimo da se razvratu odaju i da tako zasluže kaznu, pa ga onda do temelja razrušimo.” (El-Isra, 16)

Vjerodostojnim putem preneseno je da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “One prije vas upropastilo je to što su praštali uglednim ljudima kada bi ih uhvatili u krađi, a kažnjavali bi slabe i nemoćne. Tako mi Allaha, kada bi Fatima, kćerka Muhammedova, ukrala, odsjekao bih joj ruku.”

Allahovi robovi, od Božijih zakonitosti, koje imaju snažne implikacije, jeste zakonitost suzbijanja: zla dobrom, zablude uputom, zlih ljudi dobrim ljudima, i to je jedna od najvažnijih zakonitosti na kojoj opstoji poredak u kosmosu, i koja čuva ljude od općeg nereda i uništenja.

Uzvišeni Allah kaže: “A da Allah ne suzbija ljude jedne drugima, na Zemlji bi, doista, nered nastao – ali, Allah je dobar svim svjetovima.” (El-Bekara, 251)

Cijenjeni vjernici! Dešavanja u kosmosu, životu i historiji, povijesti naroda i njihovi usponi i padovi, blagostanja i krize kroz koje su prolazili, nastanak i nestanak carstava, procvat i dekadencija civilizacija, sve to odvijalo se u skladu sa vječnim i nepobitnim Božijim zakonima, koji se ne mijenjaju i koji se ponavljaju kada god se ispune njihovi uvjeti.

Pametna i mudra vjerna je ona koja se trudi spoznati ove zakonitosti, razumjeti njihove poruke i implikacije, kroz Božije dokaze, opomene, “Allahove dane”, razmišljanje o kur’anskim kazivanjima i davnoj prošlosti, i njihovo precizno iščitavanje s ciljem uzimanja pouke i savjeta, i razmišljanje o događajima i stavovima, kako bi otkrio suštinu ovih zakonitosti, koje predstavljaju vrhunac pravde, kontinuiteta i dosljednosti, a u tome su mnogobrojne koristi i veličanstveni plodovi koji se ne mogu pobrojati.

Musliman koji razumije Božije, opće i posebne, zakonitosti, zna kako se odvija i na kojim principima funkcionira Božija odredba, i razmišlja o njihovim mudrostima, ciljevima i uzrocima, i ravna se i mjeri prema njima i ne suprotstavlja im se. Rezultat toga je da biva opskrbljen jasnim viđenjem stvari, smirenošću i pouzdanjem u Allaha, džellešanuhu, i posmatra događaje “Allahovim svjetlom”, povećava se njegovo vjerovanje u Allaha, džellešanuhu, i svjestan je da su sve stvari, sa uzrocima i posljedicama, počecima i završecima, u Allahovim rukama, i da samo On uzvisuje i unizuje, podiže i spušta, opskrbljuje i uskraćuje, daje i zabranjuje, određuje i upravlja kosmosom.

Svjestan musliman, koji razumije ove zakonitosti, nastoji ih iskoristiti u svakodnevnom životu, i spoznati puteve i uzroke koji vode do ponosa i časnog života. Mogao bih se zakleti Allahom da on osjeća pozitivne tragove te spoznaje u svom životu i posebnim interesima, i prepoznaje ih u uzrocima bogatstva i siromaštva, uspona i padova, ponosa i poniženja, ustrajnosti na Pravom putu i posrnuću.

Ummete islama! Postojanje nepobitnih i univerzalnih zakonitosti dokaz je da ovaj život nije bez cilja, smisla i reda, nego da opstoji na jasnim zakonima, principima: ko uradi dobro djelo, bit će nagrađen, ko uradi loše djelo, bit će kažnjen, a Allah neće dozvoliti da propadne nagrada onima koji su dobro činili. Pjesnik je rekao:

*Ko uradi dobro djelo neće propasti njegova nagrada,
dobro koje je između Allah i Njegovog roba ne propada.*

Pažljivo promatranje, otkrivanje ovih zakonitosti, i usklađivanje života prema njima, razvija u čovjeku osjećaj ljudskosti i odgovornosti, i oblikuje ga kao ozbiljnu, aktivnu i produktivnu ličnost, potpuno svjesnu da se nalazi pred zakonitostima koje ne biraju i ne izuzimaju nikoga, suprotno onima koji zanemaruju i nemarni su prema ovoj vrsti znanja, i ne pridaju mu nikakvu pažnju: takve ćeš vidjeti da se odaju strastima, suprotstavljaju se i prkose Božijim zakonima, svjedočeći tako anarhiju, besmisao, nemarnost, ovisnost i poniženje, a kada ih zadesi Božija kazna i potone brod na kojem plove, pitaju se: otkud ovo?

Uzvišeni Allah kaže: "Zar – kad vas je snašla nevolja koju ste vi njima dvostruko nanijeli, možete reći: 'Otkud sad ovo?!' Reci: 'To je od vas samih!' Allah, zaista, sve može." (Ali Imran, 165)

Svako ko okrene leđa zakonitostima ponosa, snage i časnog i blagoslovljenog života, doživjet će poraz tamo gdje se nada pobjedi, poniženje tamo gdje se nada ponosu; vidjet ćeš bijedu u njegovim očima, Allah će njegov život učiniti rastrojenim i njegovi postupci bit će daleko od razboritosti. Božija zakonitost koja se ne mijenja i ne

izostaje, i zato razmislite, o vi razumom obdareni: "A onaj ko okrene glavu od Knjige Moje, taj će teškim životom živjeti i na Sudnjem danu ćemo ga slijepim oživiti." (Taha, 124)

Cijenjeni vjernici! Božije zakonitosti, u kosmosu i životu, mnogobrojne su i raznovrsne. Kur'an o njima govori i detaljno ih pojašnjava u mnogim surama, na sebi svojstven, razumljiv, impresivan i metodičan način, posebno u surama: Ali Imran, El-A'raf, El-Enfal, Et-Tevba, Hud, Ibrahim, El-Isrā, El-Kehf, El-Hadždž, En-Nur, Gafir, ali i u drugim surama. U Poslanikovom časnom sunnetu i blistavom životopisu također su zabilježeni brojni primjeri i obrasci po kojima se ljudi trebaju ravnati. Pred vama su Allahova Knjiga i sunnet Njegovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i njegov blagoslovljeni životopis: u njima su potpuna uputa, potpuno svjetlo, savršenstvo, ljepota i dostojanstvo.

Upućen i sretan je onaj koga je Allah uputio i otvorio mu oči, očistio njegovo srce i osvijetlio ga, a napušten i izgubljen je onaj ko okrene glavu od Božije upute, slijedi strasti i zaboravlja na Allaha, luta i tumara ovim dunjalukom bez smisla i cilja, svejedno je, Uzvišenom, u kojoj dolini je nestao.

Uzvišeni Allah kaže: "Zašto oni ne putuju po svijetu pa da vide kako su završili oni prije njih. Bili su od njih moćniji i više spomenika su na Zemlji ostavili, ali ih je Allah, zbog grijehova njihovih, kaznio i niko ih od Allahove kazne nije odbranio. Allah ih je kaznio zato što su poricali jasne dokaze koje su im poslanici njihovi donosili, On je, zaista, moćan, On strahovito kažnjava." (El-Mu'min, 22–23)

Donosite salavate i selame na prvaka ljudskog roda, uputitelja i blještavu svjetiljku, našeg vjerovjesnika, miljenika i prvaka, Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, to nam je naredba od Allaha, džellešanuhu, koji je objavio u Svojoj mudroj Objavi: "Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

"KOLIKO GOD ZNAČAJNA ULOGA HATIBA BILA ZA USPJEH NJEGOVE HUTBE,
NIŠTA MANJE NE ZAOSTAJE NI ODABIR TEME, ODNOSNO MATERIJE
KOJU TOKOM HUTBE ELABORIRA." (PREPOROD)

HUTBE

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Ko na mene donese jedan salavat, Allah će na njega donijeti deset salavata, i podići njegov stepen za deset deredža, i upisati mu deset dobrih djela i obrisati deset grijeha."

Molim Allaha, džellešanuhu, da i meni i vama podari blagoslov u Kur'anu, i da podari da se okoristimo njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Molim Allaha da oprosti i meni i vama i svim muslimanima, a molite Ga i vi, jer On prašta i milostiv je.

